

Call for Papers

PERSPECTIVES IN HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES: HINTING AT INTERDISCIPLINARITY

Tema ediției a IV-a: Revoluțiile – o arheologie a schimbării

Iași, România, 26-27 mai 2017

COORDONATOR:

Departamentul de Cercetare Interdisciplinar – Domeniul Socio-Uman, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România

CADRUL ȘI OBIECTIVELE CONFERINȚEI:

Sensul primar, prezent și azi în sfera sa semantică, al termenului „revoluție” este cel din științele naturale: mișcarea continuă a unui corp care, străbătând o curbă închisă, se întoarce periodic în punctul de pornire. Sensul politic sau tare, apărut în Europa secolelor XVI-XVII, se referă la o reacție orientată împotriva unei ordini constituite, a unui status socio-politic, cu scopul de a produce mutații fundamentale în acesta. De aici, pătrunzând în mai toate domeniile, „revoluție” desemnează, în sens general, orice schimbare radicală a paradigmatelor, a valorilor sau normelor, orice transformare consistentă într-un domeniu, menită să îl restructureze și să îl reorganizeze pe temeiul unor principii noi ce vizează întregul spectru al vieții și interpretarea realității ca atare.

Cu toate acestea, orice încercare de circumscriere mai exactă a conceptului trebuie să țină seama de taxonomia revoluțiilor: sociale, științifice, culturale, industriale, tehnologice etc. Fiecare tip împărtășește cu toate celelalte tipuri numeroase asemănări, în același timp deosebindu-se de fiecare în parte prin multiple particularități. Chiar și așa, efortul nu e deloc simplu: de la de Tocqueville și Marx la Kondratiev, Durkheim, Weber, Arendt, Giddens ș.a., încercările de a defini revoluția socială și schimbarea socială în genere au făcut apel la diverse perspective de abordare și la concepte la fel de greu de definit: forțe și relații de producție, libertate/ libertăți, conștiință socială, reformă, leadership etc. Mai mult decât atât, teoretizările au generat ele însele concepte noi: conștiință revoluționară, situație revoluționară, revoluție permanentă (în cazul revoluțiilor sociale) sau, în sensul kuhnian al termenului, știință normală, știință extraordinară, paradigmă (în cazul revoluțiilor științifice).

La fel de firești precum crizele care le generează și fiind asociate constant cu progresul, revoluțiile se prezintă ca fenomene istorice capabile să scindeze continuum-ul evolutiv, punând capăt unei tradiții și inaugurând o alta. Naționale sau nu, vizibile sau mai puțin vizibile, pașnice sau violente, sociale, culturale, industriale sau științifice, revoluțiile sunt posibile doar într-un climat care pune accent pe grupurile sociale și pe individ, din perspectiva capacităților lor și a modului *sui generis* de a-și concepe rolul. Ele au în comun, printre altele, instaurarea unei noi paradigme (sau a unor noi tipuri de paradigmă) într-un arc de timp relativ scurt, cu influențe considerabile atât asupra modului de gândire și (auto)percepție, cât și asupra felului de raportare la semenii și la mediul de viață. Comparabilă cu o convertire, revoluția devine o referință cronologică de neocolit în analiza și explicarea etapei istorice pe care o inaugurează, întrucât ea presupune schimbarea reperelor valorice și a scopurilor, precum și adoptarea unei alte grile de înțelegere, interpretare și organizare a lumii.

În 2017 se împlinesc 100 de ani de la *Marea Revoluție Socialistă din Octombrie (Revoluția bolșevică)*, dar și 368 de ani de la *Revoluția Engleză*, 329 de ani de la *Revoluția Glorioasă*, 252 de ani de la *Revoluția Americană*, 228 de ani de la *Revoluția Franceză*, 169 de ani de la *Revoluția Pașoptistă*, 68 de ani de la *Revoluția Chineză* și 28 de ani de la *Revoluția din*

1989. Cu siguranță există și alte repere care ar trebui adăugate! Tot astfel am putea menționa invențiile ce au revoluționat istoria umanității: *microscopul* (425 ani), *motorul cu aburi* (305 ani), *locomotiva și becul* (217 ani), *telefonul* (141 ani), *automobilul* (131 ani), *avionul* (114 ani), *computerul* (69 ani). Fiecare regiune, fiecare stat, fiecare națiune păstrează memoria unui astfel de eveniment ca element distinctiv al propriei identități. Dar există vreo legătură între aceste repere ale revoluțiilor și modalitățile în care ne raportăm astăzi la ele? Când începe și când se termină o revoluție? O revoluție se definește mai curând prin intenție (program) sau prin rezultate? Există secvențe repetabile în dinamica revoluțiilor, sau toate sunt consecința circumstanțelor istorice? În cazul revoluțiilor politice, ce forțe socio-politice intră în competiție pentru puterea politică și care sunt resursele mobilizării sociale? Ce realități sociale, politice, economice etc. se constituie în premise ale schimbării sociale și cum reacționează statul în fața revoluțiilor politice? Care sunt criteriile în temeiul cărora putem considera că o revoluție a reușit?

Iată doar câteva întrebări care ilustrează generoasa problematică pe care ne-o oferă analiza acestui fenomen. La fel, nu lipsită de importanță ni se pare și eventuala demonetizare a conceptului, căci uneori numim „revoluție” sau „revoluționară” o reacție ce pare să fie, în ultimă instanță, o consecință a drepturilor și libertăților individuale impuse în cadrul Revoluției Franceze.

Ținând cont de complexitatea fenomenului și de tot mai frecventele sale obiectivări, ne propunem sondarea lui dintr-o perspectivă interdisciplinară. Tema conferinței permite, astfel, abordări din domenii diferite, precum: teoria culturii, istorie, sociologie, psihologie, științele politice, științele comunicării, științe economice, literatură și arte.

Propunem, orientativ, câteva axe ideatice subiacente temei conferinței. Comunicările vor porni de la aceste sugestii sau pot propune altele noi:

I. Revoluția – debușeu al crizei

- Saturația imaginarului științific și emergența noilor concepte
- Ideologii ale schimbării: utopii și distopii revoluționare
- Contagiune și risc sistemic: revoluția și sistemele globale
- Precaritatea soluției salvatoare și criza de *leadership*: discursuri ale reformei
- Inflație reformistă: politicianismul și politizarea vieții
- Ideea revoluționară în implementări tehnologice: inovație, difuzare, adaptare

II. Dinamica revoluțiilor

- Regimuri ale violenței: revoluții pe baricade și revoluții de catifea
- Actori, spectatori și regizori: mobilizarea comunităților în sprijinul paradigmelor novatoare
- Fabrica de geniu și revoluția
- Revoluție și evoluție în cultură: „ruptură”, „șoc”, „explozie”, „mutație”, „accident” și alte paradigme ale schimbării
- Dizidență și disensiune: de la cultura dialogului la calea polemică
- Schimbări paradigmatică în mijloacele de comunicare: tipar, telegraf, telefon, televizor, Internet

III. Efecte și consecințe ale revoluției

- Noua ordine, Contrarevoluție/ antirevoluție, Restaurație
- Revoluție permanentă vs victoria finală/ „sfârșitul istoriei”
- Progresul și ciclurile de lungă durată: expansiune, recesiune și declin
- Ezoterism, ocultism, tradiție în dinamica revoluțiilor științifice
- Teorii ale intervalului: tranziție, disoluție și emergență a alternativei revoluționare

- Memoria revoluțiilor: comemorări, aniversări, contestări, resemantizări

IV. Revoluție culturală și cultură revoluționară

- Spiritele revoluției: spirit religios vs spirit civic
- Revoluția și mass media: revoluții televizate, mișcări sociale coordonate prin *new media*
- Provocările Internetului: revoluție lingvistică, revoluție cognitivă și „revoluția lucrurilor”
- Modele arhetipale ale revoluției: Revoluția Franceză, Revoluția Industrială, Revoluția de Catifea, Primăvara Islamică etc.
- Revoluția limbajului: productivitate, permutare, intertextualitate, negativitate, multilingvism
- Retorica programului revoluționar: manifeste, proclamații, acte propagandistice, literatura revoluției
- Ideologii și estetici în serviciul revoluției: Iluminismul, Romantismul, Modernismul, avangardele, Postmodernismul, Postumanismul
- Oamenii noi și *Newspeak*-ul: tropii și metaforele revoluției
- Nostalgia timpurilor revoluționare în literatură, arte și mass media.

LUCRĂRILE pot fi susținute în limbile română, engleză sau franceză.

REZUMATELE, redactate în limba engleză, nu vor depăși 250 de cuvinte și vor fi transmise conform procedurii indicate pe site-ul conferinței.

DATE IMPORTANTE: Termen-limită pentru trimiterea rezumatului: 17 martie 2017
Acceptare/Neacceptare a propunerii: 31 martie 2017
Termen-limită pentru plata taxei de participare: 21 aprilie 2017
Termen-limită pentru trimiterea lucrării finale: 22 mai 2017

ÎN URMA UNUI PROCES DE PEER-REVIEW, lucrările selectate vor fi publicate la o editură acreditată CNCS într-un volum colectiv care va fi trimis spre indexare.

TAXA DE PARTICIPARE: 150 RON (participanți din România și Republica Moldova)
70 EUR (participanți din străinătate)

Pentru înregistrare și alte detalii despre selecția rezumatelor, vă rugăm să vizitați site-ul nostru: <https://conferencephss.wordpress.com/>.